

**ფიზიკური პირების ინტეგრირების
მნიშვნელობა გიზნას ურთიერთობებში,
საგადამხდელო ბაზის გაზრდისთვის**

მურმანი ციქუბაძე
სტუ დოქტორანტი

რეზიუმე

ევროინტეგრაციის დაჩქარებამ საქართველოში, დღის წესრიგში დააყენა ქვეყნის ეკონომიკის მდგრადი განვითარების ამოცანა. ამ პროცესში კი უდიდესი მნიშვნელობა ენიჭება საქართველოს საგადამხდელო ბაზის ზრდას, რადგან საგადამხდელო ბაზის მეთოდური და სტაბილური ზრდის გარეშე შეუძლებელია ეკონომიკის განვითარება. საგადამხდელო ბაზის ნაწილში კი უნდა გამოვყოთ ფიზიკური პირების ჩართულობის აუცილებლობა, რადგან სამწუხაროდ საქართველოში ჯერ კიდევ არ არის ფიზიკური პირების როლი ისეთივე მნიშვნელოვანი საგადამხდელო ბაზის ფორმირების პროცესში, როგორც, მაგალითად, ევროკავშირის წევრ ქვეყნებში, რაც რა თქმა უნდა აფერხებს საქართველოში საგადამხდელო ბაზის ზრდას.

აღნიშნული გამოწვევის შესასწავლად საჭირო გახდა შემდეგი საკითხების გაანალიზება:

- საქართველოს საგადასახადო სისტემისა და პოლიტიკის არსებული მდგომარეობის განხილვა, ფიზიკური პირების დაბეგვრასთან დაკავშირებით.

- ფიზიკური პირების დაბეგვრის თავისებურებები და საკანონმდებლო ბაზა ევროკავშირისა და მასში შემავალ ზოგიერთ ქვეყანაში.

გამოვლენილია საქართველოს საგადასახადო სისტემის ზო-

გიერთი გამოწვევა ფიზიკური პირების ბიზნეს ურთიერთობებში ინტეგრირების პროცესთან დაკავშირებით.

საკვანძო სიტყვები: გადასახადი, საგადამხდელო ბაზა, ბიზნეს ურთიერთობები, სპეციალური დაბეგვრის რეჟიმები, საგადასახადო რეფორმა.

ძირითადი ტექსტი

ფიზიკურ პირებს, ისევე როგორც იურიდიულ პირებს, ფაქტობრივად ყველა საერთო სახელმწიფოებრივი გადასახადი ეხებათ, გარდა მოგების გადასახადისა. თუმცა უნდა გამოვყოთ საშემოსავლო გადასახადი, რომელიც საქართველოში და ზოგადად მთელს მსოფლიოში ყველაზე მეტად არის დაკავშირებული ფიზიკური პირების საქმიანობასთან. მეტწილად სწორედ საშემოსავლო გადასახადის დაბეგვრის რეფორმა წარმოადგენს ფიზიკური პირების მოტივაციას მეტი გამოიმუშან და მეტად ჩაერთონ ამა თუ იმ ქვეყნის ბიზნეს საქმიანობებში.

საშემოსავლო გადასახადის გადამხდელია: რეზიდენტი ფიზიკური პირი, ანუ პირი რომელიც ფაქტობრივად იმყოფება საქართველოს ტერიტორიაზე 183 დღე ან მეტ ხანს ნებისმიერი უწყვეტი 12 კალენდარული თვის პერიოდში; არარეზიდენტი ფიზიკური პირი, რომელიც შემოსავალს იღებს საქართველოში არსებული გადახდის წყაროდან. რას წარმოადგენს დასაბეგრი შემოსავალი რეზიდენტი ფიზიკური პირისთვის? დასაბეგრი შემოსავალი წარმოადგენს სხვაობას კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებული შემოსავლისა და ხარჯების თანხებს შორის.(1)

კანონში გვაქვს ჩანაწერი, რომელიც ზოგიერთ შემთხვევაში საშემოსავლო გადასახადით არ ბეგრავს ფიზიკურ პირთა მიერ კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებული დასაბეგრ შემოსავალს (3000 ლარამდე).

ფიზიკური პირების დაბეგვრის სპეციფიკასა და საშემოსავლო გადასახადის თავისებურებებთან დაკავშირებით, აუცილებლად უნდა მიმოვიხილოთ მიმდინარე წლების ევროპული გამოცდილება.

ევროკავშირის წევრი ქვეყნების უმრავლესობაში, პირდაპირი გადასახადების ნაწილში, რეფორმების მნიშვნელოვანი ნაწილი მიმართულია დასაქმების სტიმულირებისკენ. ხელფასზე საგადასახადო ტვირთის მოცულობა შემცირდა უნგრეთში, ფინეთში, გერმანიაში და დანიაში. თუმცა ამის მიუხედავად ზოგიერთ ქვეყანაში დაბეგვრის პროგრესული შკალა გაფართოვდა. საფრანგეთში გაიზარდა საგადასახადო განაკვეთი კაპიტალსა და ხელფასზე. ლატვიამ საშემოსავლო გადასახადის განაკვეთი გაზარდა 23%-დან 26%-მდე 2010 წელს, მაგრამ შეამცირა 2011 წელს 25%-მდე. დანიაში საშემოსავლო გადასახადი შემცირდა 63%-დან 56.1%-მდე.(2)

ბიუჯეტის საშემოსავლო ნაწილის ფორმირების მნიშვნელობიდან გამომდინარე, ევროპის რეგიონში მდგრადი ეკონომიკური ზრდის უზრუნველყოფის მიზნით შემუშავებული იქნა ევროპული სტრატეგია EUROPE 2020, რომელშიც დიდი ადგილი აქვს დათმობილი საგადასახადო სისტემის ხარისხს, როგორც ეკონომიკური ზრდის უმნიშვნელოვანეს ფაქტორს. აღნიშნული სტრატეგია შეტანილია ევროკავშირის თითოეული ქვეყნის ყოველწლიური შეფასების პროგრამაში - ევროპული სემესტრი (European Semester), ამასთან ევროკავშირის ქვეყნების მიმართებაში „ზრდის ყოველწლიური ანალიზი 2011“ (Annual Growth Survey) ხაზგასმულია ზოგიერთ ქვეყანაში ახალი გადასახადების შემოღების აუცილებლობა. აღნიშნული ანგარიშის დიდი ნაწილი მოიცავს რეკომენდაციას ირიბი გადასახადების გაზრდის თაობაზე.(3)

ქართულ რეალობაში გვაქვს სპეციალური დაბეგვრის რეჟიმები, რომელიც ყველაზე მნიშვნელოვნად ეხება ფიზიკური პირების შეღებვათებს ბიზნეს ურთიერთობებში დაბეგვრის მიმართულებით.

მცირე ბიზნესის სტატუსი წარმოადგენს სპეციალური დაბეგვრის რეჟიმის სახეობას.

მენარმე ფიზიკური პირი უფლებამოსილია მცირე ბიზნესის სტატუსის მინიჭების მიზნით მიმართოს შემოსავლების სამსახურს, რომელიც გაცემს მცირე ბიზნესის სერტიფიკატს.

იმისთვის რომ უფრო კარგად გავიაროთ მცირე მენარმეობის არსი და მისი ისტორიული განვითარება როგორც სპეციალური დაბეგვრის რეჟიმისა საქართველოში, აუცილებელია მიმოვიხილოთ ჩანანერები საქართველოს საგადასახადო კოდექსიდან მცირე ბიზნესის სტატუსთან დაკავშირებით.(4)

მიკრო ან მცირე ბიზნესის დაბეგვრის რეჟიმი შეიძლება გავრცელდეს სპეციალური სავაჭრო ზონის ტერიტორიაზე საქმიანობის განმახორციელებელ ფიზიკურ პირებზეც. მცირე ბიზნესის სტატუსი შესაძლებელია მიენიჭოს ფიზიკურ პირს, რომელიც არის მენარმე ფიზიკური პირი და იმყოფება საგადასახადო აღრიცხვაზე.

საქართველოს პარლამენტის საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტთან შეთანხმებით, საქართველოს მთავრობას უფლება აქვს, განსაზღვროს შემოსავლის სახეები, რომლებიც არ დაიბეგრება სპეციალური რეჟიმით და არ გაითვალისწინება ერთობლივ შემოსავალში მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე ფიზიკური პირისათვის დადგენილი კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებული ერთობლივი შემოსავლის 500 000-ლარიანი ზღვრის გაანგარიშებისას.

მენარმე ფიზიკური პირი, რომელიც აკმაყოფილებს დადგენილ პირობებს, უფლებამოსილია მცირე ბიზნესის სტატუსის მინიჭების მიზნით მიმართოს საგადასახადო ორგანოს, რომელიც გასცემს მცირე ბიზნესის სერტიფიკატს.

მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე პირის დასაბეგრი შემოსავალი იბეგრება 1 პროცენტით, მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე პირის დასაბეგრი შემოსავალი იბეგრება 3 პროცენტით, თუ ეკონომიკური საქმიანობიდან მიღებულმა მისმა ერთობლივმა შემოსავალმა 500 000 ლარს გადააჭარბა. მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე პირი ამ ნაწილის მიხედვით დადგენილი განაკვეთით იბეგრება შესაბამისი თვის (ერთობლივი შემოსავლის 500000-ლარიანი ზღვრის გადაჭარბების დაფიქსირების თვის) დასაწყისიდან კალენდარული წლის დასრულებამდე.(5)

ვფიქრობ, მისასალმებელია ის, რომ კანონის საბოლოო რედაქციის მიხედვით სპეციალური დაბეგვრის რეჟიმში ბიზნესი

დარჩება იმ შემთხვევაშიც კი თუ მისი წლიური შემოსავალი მხოლოდ ერთი წლის განმავლობაში გასცდება 500 000 ლარს, გარდა იმ შემთხვევის, როდესაც ბრუნვები 500 000 ლარს ზედიზედ 2 წლის განმავლობაში გასცდება, შემოსავლების 500 000 ლარზე გადამეტების შემთხვევაში გადამეტებული თანხა დაიბეგრება 3%-ით, ხოლო ლიმიტირებული თანხა , 500 000 ლარი კვლავ 1% დაიბეგრება.

ზემოთაღნიშნული დიდი სარგებლის მიუხედავად, რაც მცირე ბიზნესის სტატუსმა მიიღო, დაბეგვის განაკვეთის კუთხით მაინც გვაქვს დიდი გამოწვევები. მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე ფიზიკურ პირს წინა დაბეგვრის რეჟიმისგან განსხვავებით გაუჩნდა საგადასახადო აგენტის ფუნქცია და თუ ადრე იგი განაცემების განხორციელებისას არ აკავებდა საშემოსავლო გადასახადს ახლა მოუწევს ამ გადასახადის დაკავებაც და განაცემთა დეკლარაციის ჩაბარებაც.

კომერციული ფართის ფიზიკური პირისგან დაქირავებისას, ასევე ფიზიკური პირისგან სატრანსპორტო მოსახურების მიღებისას ან არარეზიდენტი პირისგან მომსახურების მიღების შემთხვევებში მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე პირი არ აკავებდა საშემოსავლო (მოგების) გადასახადს, ასევე თითქმის არ აკავებდა საშემოსავლოს გადახდილ ხელფასზე (წლიური შემოსავლის 25%-ის ფარგლებში)

რისი უფლებაც წინამდებარე ცვლილებით მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე პირს შეეზღუდა (გარდა 6000 ლარამდე გაცემული ხელფასისა, რომელიც არ იბეგრება მხოლოდ 2 შემთხვევაში), აქედან გამომდინარე აუცილებელი ხდება განაცემების გადახდის წყაროსთან დაკავება და ყოველთვიური საშემოსავლო დეკლარაციის ჩაბარება.

ასევე აუცილებელი ხდება ყოველთვიური 1%-იანი ან 3%-იანი დეკლარაციისა და დღგ-ს რეგისტრაციის არსებობის შემთხვევაში დღგ-ს დეკლარაციის ჩაბარებაც. შესაბამისად, 100 000 ლარამდე შემოსავლის მქონე მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე პირებს ვისაც გასულ წლებში ფაქტობრივად არ ჰყოლია ბუღალტერი, რადგან წელიწადში ერთხელ თვითონ ან დამხმარე

რე პირის მეშვეობით ერთჯერადად აბარებდნენ ერთ წლიურ დეკლარაციას, ახლა დასჭირდებათ ბუღალტრის დაქირავება/ ბუღალტრული მომსახურების მიღება, რადგან ყოველთვიურად სხვადასხვა სახის განაცემებზე თანხის დაკავებასა და ბიუჯეტში გადარიცხვას, ასევე ყოველთვიური დეკლარაციების მომზადებას და შემოსავლების სამსახურში წარდგენას, დამოუკიდებლად შესაბამისი ცოდნის გარეშე მცირე ბიზნესის მქონე ფიზიკური პირების უდიდესი ნაწილი ვერ შეძლებს.

ზემოთ აღნიშნულიდნ გამომდინარე ვალდებულებები არ ეხება 100 000 ლარიდან 500 000 ლარამდე ბრუნვების მქონე საწარმოებს, ვინაიდან აღნიშნულ პირებს ფაქტობრივად მანამდეც გაჩნდათ გადასახადის წყაროსთან დაკავების ვალდებულება და აქედან გამომდინარე მათთვის საგადასახადო შეღავათების დანესების გარდა არაფერი არ იცვლება. თუმცა 100 000 ლარამდე შემოსავლების მქონე პირებისთვის ვისაც გააჩნდათ ზემოაღნიშნული სტატუსი ბუღალტრის გარეშე საქმიანობა შეუძლებელი გახდება.

საბოლოო ჯამში შეგვიძლია ვთქვათ, რომ ზემოაღნიშნული ინფორმაცია, რა თქმა უნდა, მიმზიდველობას არ უკარგავს მოცემულ დაბეგვრის რეჟიმს, განხორციელებულ ცვლილებებს მცირე ბიზნესის სტატუსთან დაკავშირებით, თუმცა პროცედურების თვალსაზრისით ამ სტატუსის მქონე ფიზიკურ პირებს იმაზე მეტი ვალდებულების შესრულება მოუწევთ ვიდრე აქამდე.

მიკრო ბიზნესის სტატუსი შეიძლება მიენიჭოს ფიზიკურ პირს, რომელიც არ იყენებს დაქირავებულ პირთა შრომას და დამოუკიდებლად ეწევა ეკონომიკურ საქმიანობას, რომლიდანაც მის მიერ მისაღები ჯამური ერთობლივი შემოსავალი კალენდარული წლის განმავლობაში არ აღემატება 30 000 ლარს. 30 000-ლარიანი ზღვარი არ ვრცელდება საქართველოს პარლამენტის საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტთან შეთანხმებით საქართველოს მთავრობის მიერ განსაზღვრულ საქმიანობის სახეებზე.

ყველასთვის ცნობილი მოქმედი გადასახადების გარდა, საქართველოში არსებობს ფიქსირებული გადასახადები, რაც გულისხმობს გარკვეულ შეღავათებს. ფიქსირებული გადასახადის

გადამხდელი შეიძლება იყოს პირი (როგორც ფიზიკური, ასევე იურიდიული), რომელიც არ არის დამატებული ღირებულების გადასახადის გადამხდელი და ახორციელებს ფიქსირებული გადასახადით დასაბეგრ ერთ ან ერთზე მეტ საქმიანობას.

ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის სტატუსი შეიძლება მიენიჭოს პირს, რომელიც არ არის დამატებული ღირებულების გადასახადის გადამხდელი და ახორციელებს ფიქსირებული გადასახადით დასაბეგრ ერთ ან ერთზე მეტ საქმიანობას, კერძოდ აქვს თონე, სილამაზის სალონი ან ახორციელებს ავტომობილების ტექნიკურ მომსახურებას და რემონტს.

ფიქსირებული გადასახადით დაბეგვრის ობიექტს საქმიანობის სახეების მიხედვით განსაზღვრავს საქართველოს მთავრობა.

ფიქსირებული გადასახადის განაკვეთი საქართველოს მთავრობის მიერ განსაზღვრული საქმიანობის სახეების მიხედვით შეიძლება იყოს:

ა) დაბეგვრის ობიექტზე - 1 ლარიდან 2000 ლარის ფარგლებში;

ბ) დასაბეგრი საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის 3 პროცენტი.

დაბეგვრის ობიექტი: 1. თონე; 2. სამუშაო ადგილი (სკამი/ მაგიდა/სავარძელი) 3. სამუშაო ადგილი (სკამი/მაგიდა) 4.სამუშაო ადგილი (სოლარიუმის კაბინა) 5. მომსახურების გასაწევად გამოყენებული სამუშაო ადგილი.

რომ შევაჯამოთ, ამ სტატუსის უდაოდ დიდ პრივილეგიებს წარმოადგენს, ის რომ საქმიანობის ამ ნაწილში პირი გათავისუფლდება საკონტროლო-სალარო აპარატის გამოყენების ვალდებულებისაგან; გათავისუფლდება შემოსავლებისა და ხარჯების აღრიცხვის ანუ ბუღალტერიის წარმოების ვალდებულებისაგან; გათავისუფლდება მოგების/სასემოსავლო გადასახადის წლიური დეკლარაციის

წარდგენის ვალდებულებისაგან; და უფრო მეტიც: თუ აღნიშნული საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი გადააჭარბებს 100 000 ლარს, არ დაეკისრება დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის ვალდებულება. ამ ატატუსის გარკვეული უარყოფითი

მხარეა ის რომ საქმიანობის ჩამონათვალი მწირია, სულ ხუთი დასაბეგრი ობიექტის სახეა მაგრამ სამაგიეროდ ამგვარი ძლიერი საშელევათო საქმიანობის დაშეება საგადასახადო კოდექსით მაინც დიდ მოტივაციასა აძლევს არც თუ მცირე რაოდენობის ფიზიკურ პირს საქართველოში.

ინდ. მენარმე (ინდივიდუალური მენარმე), არის ფიზიკური პირი, რომელიც ახორციელებს სამენარმეო საქმიანობას. ამდენად, იგი სამართლებრივ ურთიერთობაში ჩართულია, როგორც ფიზიკური პირი და თავისი ვალდებულებებისათვის პასუხს აგებს მთელი თავისი ქონებით.

ინდივიდუალური მენარმის ძირითად უპირატესობას მისი რეგისტრაციის სიმარტივე წარმოადგენს (თუმცა აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ ბოლო დროს საქართველოში სხვა ტიპის ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმების რეგისტრაციაც მნიშვნელოვნად გამარტივდა). თუმცა ინდივიდუალურ საწარმოს გაჩნია თავისი ნაკლოვანებებიც. პირველ რიგში ის, რომ ინდივიდუალური მენარმე არ არის იურიდიული პირი და ის საქმიან ურთიერთობებში თავის უფლებებს ახორციელებს და მოვალეობებს ასრულებს, როგორც ფიზიკური პირი. შესაბამისად ინდივიდუალური მენარმე პასუხს აგებს მთელი თავისი ქონებით, მათ შორის ისეთითაც, რომელიც საერთოდ არ არის დაკავშირებული მის საქმიანობასთან. მაგალითად, აგარაკი ან სულაც მემკვიდრეობით მიღებული სახლი სოფელში. გარდა ამისა ბანკები და საკრედიტო ორგანიზაციები უპირატესობას ანიჭებენ სხვა სამართლებრივი ფორმის მქონე საწარმოებთან ურთიერთობას, რაც, თავის მხრივ, საჭიროების შემთხვევაში გაგირთულებთ სესხის აღებას.

ფიზიკური პირის მიერ საცხოვრებელი ფართის გაქირავება.

თუ ფიზიკური პირი საცხოვრებელ ფართს საცხოვრებელი მიზნით აქირავებს იურიდიულ პირს, ორგანიზაციას, მიღებული შემოსავალი იბეგრება საშემოსავლო გადასახადის 5 პროცენტისანი განაკვეთით, ნაცვლად 20 პროცენტისა. შეღავათი მოქმედებს 2016 წლის 1-ლი იანვრიდან.(6)

თუ ფიზიკური პირი საცხოვრებელ ფართობს მიაქირავებს

ფიზიკურ პირს, მიღებული შემოსავალი იბეგრება საშემოსავლო გადასახადის 5% -იანი განაკვეთით, ნაცვლად მანამდე არსებული 20%-იანი განაკვეთისა. შეღავათი ფიზიკური პირებისთვის მოქმედებს 2015 წლის 1-ლი იანვრიდან.

აღნიშნული გადაწყვეტილება ერთი მხრივ, ხელს შეუწყობს ფიზიკური პირებისთვის საგადახადო ტვირთის შემსუბუქებას, ხოლო მეორე მხრივ, უფრო მიმზიდველს გახდის უძრავი ქონების ბაზარსა და სამშენებლო სექტორს

დასკვნა

ცივილიზებულ მსოფლიოში აღარავინ დაობს იმაზე რომ ფიზიკური პირების მცირე და საშუალო ბიზნესის როლი, ჩართულობა ქვეყნის ბიზნეს ურთიერთობებში საგადასახადო ბაზის გაზრდისთვის არის თანამედროვე მსოფლიოს გამოწვევა, რომელიც უნდა დაიძლიოს, ერთი მხრივ, გადასახადების შემცირებით და, მეორე მხრივ, სპეციალური დაბეგვრის რეჟიმების საქმიანობის გაფართოებით.

შემოსავლების სამსახურის მიერ გამოქვეყნებულ წლიური ანგარიშებში ვკითხულობთ, რომ მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე ფიზიკურ პირთა რეგისტრაცია მზარდია, კერძოდ 2013 წელს რეგისტრირებულია 8189 პირი, 2014 წელს 8200, 2015 წელს 8550, 2016 წელს 9043 ხოლო 2017 წელს 9943 პირი. მოთხოვნიდან გამომდინარე,

ფაქტია რომ ფიზიკური პირების ინტერესი ჩაერთონ ქვეყნის ბიზნეს ურთიერთობებში მზარდია, რაც გამოწვეულია იმ რეფორმებით რომელიც ბოლო წლებში გატარდა და რომელზეც ამ სტატიამი ვისაუბრეთ.

თუმცა ვფიქრობ ჯერ კიდევ ბევრია გასაკეთებელი ამ მიმართულებით. რა თქმა უნდა ძალიან კარგი სიახლეა ის რომ მცირე ბიზნესის შემთხვევაში წლიური ბრუნვის ლიმიტები 5 ჯერ გაზაირდა (100 000 ლარიდან 500 000 ლარამდე) თუმცა აუცილებელია დამატებული ღირებულების გადასახადის რეფორმაც, თუნდაც თავიდან მხოლოდ მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე სუბიექტებისთვის, 100 000 ლარის წლიური ბრუნვა დღე-

ვანდელი რეალობიდან გამომდინარე აღარ წარმოადგენს იმ თანხას რომელზეც კონსესუსი შეიძლება იყოს. ამ შეხედულების ერთ-ერთი მთავარი არგუმენტი არის ლარის მიმართ უცხოური ვალუტების გაცვლის კურსების წარუდგენელი ზრდა, დღეისთვის დღგ-თი დაუბეგრავი თანხის მასიმალური ლიმიტი დაახლოებით 40 000 აშშ დოლარია (უნვეტი 12 თვის განმავლობაში), რაც ვფიქრობ მეტისმეტად დაბალი ზღვარია. არსებული ზღვარის ზრდა, ვფიქრობ ნაახალისებს ფიზიკური პირების მოტივაციას უფრო აქტიურად ჩაერთონ ბიზნეს საქმიანობებში.

ევროკავშირის წვერი ქვეყნების მაგალითებმა, კიდევ ერთხელ დაგვანახა რომ რა თქმა უნდა საგადასახადო განაკვეთების ზედა ზღვრები საშემოსავლო გადასახადთან დაკავშირებით არის იმაზე გაცილებით დიდი, ვიდრე საქართველოში თუმცა დაბალ შემოსავლიანი ფიზიკური პირები იხდიან იმაზე ნაკლებს, ვიდრე საქართველოში, რადგან ევროპაში ფართოდ არის აპრობირებული დაბეგვრის პროგრესირებადი შკალა. ვფიქრობ, დაბეგვრის პროგრესირებული მოდელის რეფორმა საქართველოში მიმდინარე წლების შეუქცევად სიახლედ შეგვიძლია ვივარაუდოთ.

ვფიქრობ, აუცილებელია მცირე ბიზნესის სტატუსის ქვეშ კანონის მიერ მოაზრებული საქმიანობების ჩამონათვლის გაფართოება, რათა გაცილებით ფართო მასებმა მიიღონ სარგებელი და შესაბამისად უფრო მეტი მოტივაცია, ჩაერთონ ბიზნეს ურთიერთობებში უფრო აქტიურად.

დასაფასებელია, ის რომ ფიზიკური პირის მიერ საცხოვრებელი ფართის იჯარით გაცემა ნაცვლად 20% იბეგრება 5% თუმცა, აქვე უნდა ღვნიშნოთ ბოლო პერიოდის დიდი ხარვეზი, რამაც ასობით დღგ-ს გადამხდელ ფიზიკურ პირს თვეების მანძილზე საიჯარო თანხის ნაწილის (საშემოსავლოს წილი) გამოყენება შეუზღუდა. კერძოდ 2018 წლის იანვრიდან ძალაში შევიდა კანონი, რომლის მიხედვითაც მეიჯარე იურიდიული პირები გახდნენ ვალდებულნი ინდივიდუალური მენარმის სტატუსის არ მქონე დღგ-ს გადამხდელი ფიზიკურ პირებისთვის საშემოსავლო გადასახადი თავად დაეკავებინათ (გადახდის წყაროსთან)

თუმცა მალევე მოხდა ამ შეცდომის გააზრება, და 2018 წლის 31 მაისიდან კვლავ ძველი წესით დარეგულირდა დღგ-ს გადამხდელი ფიზიკური პირების მიერ თავიანთი საშემოსავლო გადასახადის გადახდა, კანონს ფაქტობრივად მიენიჭა უკუძალა და გავრცელდა 2018 წლის 01 იანვრიდან. ამ პროცესმა აუცილებელი გახადა იურიდიული პირების მიერ საგადასახადო დეკლარაციების დაზუსტება და ფიზიკური პირებისთვის ინფორმირების პროცესის განხორციელება.

ამგვარი ნაჩქარევი, გაუზარებელი ცვლილებები კანონში, იწვევს იურიდიული პირების მიერ საგადასახადო დეკლარაციების დაზუსტებას და ფიზიკური პირებისთვის რამდენიმეეტაპიან ინფორმირების პროცესის განხორციელებას, რაც ვფიქრობ ფიზიკურ პირებში იწვევს არასტაბილურობის-არასაიმედოობის განცდას, რაც თავისთავად ხელს უშლის მათ აქტიურ ჩართვას ქვეყნის ბიზნეს ურთიერთობებში.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი საშემოსავლო გადასახადი თავი XI
2. ევროსტატი. საგადასახადო ტენდენციები ევროკავშირში. სტე. (2014). Eurostat; "Taxation trends in the European Union"; გვ. 28-30
3. ევროპა 2020. ევროპის ზრდის სტრატეგია. (2010).
4. მცირე ბიზნესისთვის დაბეგვრის ახალი შეღავათიანი რეჟიმი <https://www.rs.ge//6361>
5. საქართველოს კანონი საქართველოს საგადასახადო კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ (2391-III)
6. გადასახადის განაკვეთები და გადახდის პირობები http://www.rs.ge/common/get_doc.aspx?id=7564

REFERENCES:

1. Tax Code of Georgia Income Tax Chapter XI;
2. Eurostat. Tax trends in the EU. Ste. (2014).
3. "Taxation trends in the European Union"; P. 28-30

4. Europe 2020. Europe's growth strategy. (2010).
5. New preferential tax regime for small businesses
<https://www.rs.ge//6361>
6. Law of Georgia on Amendments to the Tax Code of Georgia (II-2391)
7. Tax rates and payment terms
http://www.rs.ge/common/get_doc.aspx?id=7564

THE IMPORTANCE OF INTEGRATING INDIVIDUALS INTO BUSINESS RELATIONSHIPS TO INCREASE THE PAYMENT BASE

Murman Tsikubadze

Doctoral Student GTU

RESUME

The acceleration of European integration in Georgia has set the agenda for the sustainable development of the country's economy. In this process, the growth of Georgia's payment base is of great importance, as it is impossible to develop the economy without a methodical and stable growth of the payment base. On the part of the payment base we need to emphasize the need for the involvement of individuals. Because unfortunately in Georgia, there is still no role of individuals in the process of formation of such an important payment base as in the EU member states, which of course impedes the growth of the payment base in Georgia.

To study this challenge, it was necessary to analyze the following issues:

- Review of the current state of Georgia's tax system and policy regarding taxation of individuals.
- The characteristics of taxation of individuals and the legislative framework of the EU and some of its member states.

The article identifies some of the challenges facing the Georgian tax system in integrating individuals into business relationships.

Keywords: Tax, tax base, business relationships, special taxation regimes, tax reform.